

VILNIAUS LEVO KARSAVINO MOKYKLOS DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbuotojų etikos kodeksas (toliau – DEK) – tai dokumentas, apibrėžiantis pagrindines profesinės etikos normas, reguliuojančias pedagogų ir jų ugdytinių bei kitų mokyklos bendruomenės narių santykius, saugančias jų žmogiškąją vertę bei orumą, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes.

2. Darbuotojų etikos kodeksas skiriamas tam, kad padėtų suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, ir padėtų jas spręsti.

3. Darbuotojų etikos kodeksas papildo visų mokyklos darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, mokyklos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojanti vertybių visuma.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Mokyklos darbuotojų bendravimo etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime, laikantis administracinio ir baudžiamojo kodekso reikalavimus.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo

III. DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

1. Darbuotojų etikos kodekso paskirtis - nubrėžti tolerancijos ribas mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti darbuotojų etikos požiūriu vengtiną elgesį.
2. Esamiems ir naujai priimamiems darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.
3. Padėti įstaigos darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
4. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ELGESIO BEI VEIKLOS PRINCIPAI

1. Darbuotojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

1.1. *Pagarbos principas* - darbuotojas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir mokyklos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;

1.2. *Teisingumo principas* - darbuotojas pripažįsta mokinių/ugdytinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio/ugdytinio ar kito bendruomenės nario socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio/ugdytinio ar bendruomenės nario pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių/ugdytinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus;

1.3. *Žmogaus teisių pripažinimo principas* - darbuotojas nepažeidžia mokinio/ugdytinio, kitų šeimos ir bendruomenės narių teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;

1.4. *Atsakomybės principas* - darbuotojas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti profesinį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio/ugdytinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais;

1.5. *Sąžiningumo principas* - darbuotojas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių)/ugdytinių ir bendruomenės narių pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais;

1.6. *Atidos ir solidarumo principas* - vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis, darbuotojas bendrauja su mokiniais/ugdytiniais, jų tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio/ugdytinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene, siekdamas geros mokinių/ugdytinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių)/ugdytinių emocinę būseną.

2. Bendrosios darbuotojų nuostatos:

- 2.1. Darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti mokyklos siekius, etiškai elgtis tiek mokykloje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.
- 2.2. Objektiviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.
- 2.3. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

- 2.4. Būti tolerantiškiems kitų nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.
- 2.5. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo savame kolektyve.
- 2.6. *Etikos kodeksą pažeidžia:*
- 2.6.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos, kyšio ėmimas, jo davimas;
 - 2.6.2. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;
 - 2.6.3. darbuotojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos profesinius gebėjimus, asmenines savybes;
 - 2.6.4. šokiruojanti, blaškanti mokinių dėmesį, iššaukiantys subkultūros elementai, netvarkinga, sportinė (išskyrus fizinio ugdymo mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;
 - 2.6.5. girtavimas, rūkymas darbo vietoje ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis;
- 2.7. Darbuotojų santykiuose draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių bendruomenės nario etikos principų.
- 2.8. Darbuotojas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padorūs.
- 2.9. Darbuotojai pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su mokinių tėvais, vengia privačių interesų konfliktų.
- 2.10. Darbuotojas taktiškai ir pagarbiai konsultuoja tėvus bei globėjus, sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus.
- 2.11. Darbuotojas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams.

V. MOKYMO(-SI) IR DARBO ETIKA

1. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroluoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan..
2. Darbuotojas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas, pažymių rezultatų klastojimas. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.
3. Neakademinių pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su mokymo kursu, reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.
4. Primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių, nesieti tokio pobūdžio informacijos su žinių įvertinimu.
5. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos mokiniui arba numatomos žalos kitiems bendruomenės nariams).
6. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas (ypač pamokų metu su mokiniais) dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI. DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

1. Būtina darbuotojų etikos kodekso (toliau-DEK) priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas.
2. Priimtas darbuotojų etikos kodeksas skelbiamas viešai mokyklos internetiniame puslapyje.
3. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti darbuotojų etikos kodeksą ir rūpintis jo veiksmingumu.
4. DEK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 5(penkių) mokyklos darbuotojų.
5. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu darbuotojų etikos komisijos darbo reglamentu.
6. Sankcijos už darbuotojų etikos pažeidimus taikomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemones: pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas - ir yra rekomendacinio pobūdžio.
7. DEK etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, darbuotojų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su darbuotojo etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
8. Darbuotojų etikos kodeksas, priimtas kaip mokyklos bendruomenės susitarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

VII. ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

1. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp bendruomenės narių (pedagogų, mokinių ar jų teisėtų atstovų, kitų mokyklos darbuotojų), abi konflikte dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į mokyklos Etikos komisiją.
2. Gavus informacijos apie Etikos kodekso nuostatų pažeidimą, Etikos komisija turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus.
3. Etikos komisijos nutarimai priimami balsuojant.
4. Su Etikos komisijos sprendimu supažindinamos abi konflikte dalyvavusios pusės, siekiama susitaikymo.
5. Etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų veiklą.